

Muşat & Asociații are o practică puternică și un portofoliu vast de proiecte pe segmentul de agribusiness, în care majoritatea clienților sunt societăți multinaționale. Echipa acordă asistența pe tot parcursul proceselor de achiziție și dezvoltare a proiectelor, cu aportul mai multor arii de practică | Monia Dobrescu (Partener): "Cea mai intensă activitate periferică legată de agricultura este în Banking & Finance. Un alt domeniu relevant rămâne și cel de Regulatory, în special în sectoare precum industria agrochimică sau biotehnologia agricolă"

De câțiva ani, agricultura este una dintre 'vedetele' economiei din România, reușind să stârneasca interesul multor companii din țară și din străinătate care au decis să dezvolte afaceri bazate pe acest sector de activitate. În prezent, se poate observa o tendință în care investitorii își îndreaptă atenția către proiectele aflate la intersecția dintre energie verde și agricultura. De asemenea, sunt în plan central businessurile care urmăresc modernizarea exploatațiilor agricole și tehnologizarea unităților de procesare. „În acest sens, în sprijinul fermelor agricole, Planul Național Strategic 2023-2027 susține, printre altele, atenuarea schimbărilor climatice prin reducerea emisiilor de gaz cu efect de seră și asigurarea sustenabilității economice a producției agricole. Mai mult, o parte din liniile de finanțare cu fonduri nerambursabile se va concentra pe investițiile din sectorul industriei alimentare, precum fermele de pasări și fabricile de procesare”, explică [Monia Dobrescu](#), Partener Mușat & Asociații.

Firma de avocatură Mușat & Asociații are o practică puternică pe segmentul acesta, în ultimii ani echipa axată pe această arie fiind implicată într-o serie de proiecte în zona de agribusiness.

De exemplu, a asistat o companie cunoscută din Serbia, activă în domeniul agricol, în prospectarea pieței din România, prin analizarea mai multor oportunități de a intra și dezvolta proiecte în agricultura românească.

De asemenea, a acordat asistență în legătură cu prelungirea unui contract de arenda, ținând cont de anumite condiții care trebuiau îndeplinite de clientul Mușat & Asociații pe parcursul contractului. Avocații l-au sfătuit pe unul dintre clienții firmei, în calitate sa de arendaș, în legătură cu recuperarea anumitor investiții făcute în derularea arendei, proiect în care practica de *Agricultura* a colaborat cu echipa de *Drept fiscal*.

Totodată, împreună cu echipa de *Banking & Finance*, avocații au oferit asistență unei bănci elvețiene în legătură cu o facilitare de credit de mai multe milioane de euro acordată unui cunoscut grup de companii din sectorul agroindustrial.

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

Un alt proiect a fost soluționat de practica de *Agricultura* împreună cu echipa din Departamentul de litigii. Avocații din cele două zone au clarificat o situație cu potențial litigioasă, în legătura cu dreptul de proprietate asupra unui teren agricol situat în apropierea Bucureștiului. „Colaborăm adesea cu echipele specializate în dreptul mediului, corporate, fiscal și chiar litigii, atunci când încercările de a soluționa orice diferend pe cale amiabilă se epuizează. În prezent, unele proiecte au fost finalizate, iar altele sunt încă în derulare”, precizează **Monia Dobrescu**.

Partenerul *Mușat & Asociații* menționează faptul că proiectele clienților firmei implică suprapunerea mai multor arii de practică și variază de la finanțări/ cofinanțări pentru energie regenerabilă, dezvoltare regională, digitalizarea firmelor, producție, servicii, până la achiziția unor imobile, edificarea construcțiilor și obținerea de autorizații. „Asistăm atât investitori și deținători de afaceri agricole cu tradiție, cât și antreprenori hotărâți să inițieze un business în sectorul agricol, asigurând înțelegerea, respectarea și gestionarea cerințelor legale și a practicilor benefice în materie, raportate la obiectivele acestora de achiziție, extindere, modernizare și de creștere a competitivității și a eficienței”, arată avocatul.

La rândul său, **Madalina Trifan**, *Managing Associate Mușat & Asociații*, amintește faptul că, în prezent, echipa are în derulare proiecte care se axează pe achiziții, urmărind extinderea activității și îmbunătățirea proceselor înglobate de aceasta. „În funcție de obiectiv, unele dintre aceste proiecte vor fi încheiate până la finalul anului. În privința celor de o mai mare amploare, care implică mai multe investiții și etape premergătoare, avem în vedere o perioadă mai lungă, ținând cont de condițiile impuse de legislație și de diverși factori externi asupra cărora nu avem control. În contextul creșterii generale a interesului pentru domeniul agricol putem spune că această tendință se traduce și la nivelul firmei noastre în ceea ce privește mandatele din zona de agribusiness. Avem de-a face atât cu achiziții și dezvoltări imobiliare, cât și cu proiecte fără componenta imobiliară, cum ar fi contracte comerciale pentru echipamente sau aspecte de regulatory”, detaliază avocatul.

Portofoliul de proiecte din această practică în care s-au implicat avocații firmei *Mușat & Asociații* este unul vast. Printre acestea regăsim multe mandate complexe, în care avocații au acordat asistența pentru finanțarea unor business-uri din agricultură. Finanțările au avut în vedere, în special, creșterea competitivității exploatației agricole prin dotarea cu utilaje și echipamente performante, precum și modernizarea unităților de procesare și introducerea de noi tehnologii pentru dezvoltarea de noi produse și procese.

De asemenea, împreună cu echipa de *Banking & Finance*, practica de *Agricultura* a acordat asistența unei banci elvețiene în legătura cu o facilitare de credit de mai multe milioane de euro acordată unui cunoscut grup de companii din sectorul agroindustrial.

„În acest moment, cea mai intensă activitate periferică legată de agricultură este în *Banking & finance*. Având în vedere creșterea interesului investitorilor în acest domeniu, nevoia de finanțare / de asigurare a unor linii de credit a crescut proporțional. Un alt domeniu relevant rămâne și cel de regulatory, în special în sectoare precum industria agrochimică sau biotehnologia agricolă”, susține **Monia Dobrescu**.

Opiniile unor profesioniști care ocupa poziții de top în departamentele juridice ale unor companii importante, pe platforma www.in-houselegal.ro. Urmărește teme dezvoltate de avocați sau membri ai comunității *In-houseLegal* și propune subiecte.

Agricultura rămâne în vizorul investitorilor

Majoritatea clienților *Mușat & Asociații* sunt societăți multinaționale, prin urmare proiectele aferente sunt desfășurate în mai multe jurisdicții, iar colaborarea cu celelalte firme de avocatura internațională / regionale a fost întotdeauna extrem de bună.

Spre exemplu, de curând, avocații români au fost implicați într-un proiect de finanțare în agricultura desfășurat în mai multe jurisdicții, România având un rol important în asigurarea majorității garanțiilor. În acest moment, *Mușat & Asociații* colaborează cu mai multe firme de avocatura internațională cunoscute.

De obicei, clienții *Mușat & Asociații* solicita asistența pe tot parcursul procesului de achiziție și dezvoltare a proiectelor. Există și situații care atrag necesitatea colaborării într-un moment ulterior, de exemplu, în vederea încheierii contractelor cu privire la aparatura, echipamente sau servicii care să îmbunătățească ori să extindă activitatea curentă.

„În ceea ce privește achiziționarea de terenuri agricole, deși România are, în continuare, un potențial uriaș, poate fi dificil de identificat o proprietate atragătoare fie din cauza compartimentării excesive a terenurilor, fie din cauza problemelor legate de titlurile de proprietate sau chiar a litigiilor cu vecinii. În cadrul acestui tip de proiecte, întâmpinăm în mod inevitabil, pe de o parte, probleme strâns legate de birocrație și de procesul uneori anevoios de accesare a fondurilor sau dificultăți cu privire la lipsa infrastructurii, în special în ceea ce privește infrastructura de irigații”, subliniază **Madalina Trifan**.

Dacă în urma cu mult timp, printre principalii clienți din acest domeniu se numărau preponderent firmele românești, de câțiva ani, interesul fondurilor de investiții și al jucătorilor internaționali pentru agricultura a crescut considerabil.

„În ciuda dificultăților de a găsi o proprietate „curată” și potrivită pentru dezvoltare, investitorii recunosc potențialul neexploatat de pe piața din România și urmăresc atent oportunitățile nou generate. De asemenea, am remarcat la clienții din portofoliul nostru interesul pentru digitalizare – achiziții de instrumente digitale, software-uri specializate, utilaje inteligente – în încercarea de a crește productivitatea business-urilor și de a reuși să acceseze mai ușor finanțare sau creditare”, adaugă **Madalina Trifan**.

Avocatul mai amintește că, deși aflați pe fondul crizei energetice, al inflației și al conflictului din Ucraina, investitorii continuă să își arate încrederea în economia actuală prin adoptarea unor strategii pe termen lung de natură a le asigura profitabilitatea. „Business-urile orientate spre eficientizarea modului în care își desfășoară activitatea rămân cele mai atractive, bazându-se pe automatizarea comenzilor, digitalizare și sustenabilitate”, nuanțează interlocutoarea **BizLawyer**.

Se observă faptul că interesul investitorilor față de terenurile agricole se bucură de o amplificare vizibilă în ultimii ani, ceea ce explică și creșterea prețurilor care a avut loc în acest segment de piață, astfel că vânzătorii/ proprietarii de business-uri agricole sunt cei care se afla uneori în poziția de a alege dintre mai multe oferte.

În ceea ce privește prețul, negocierile tranzacțiilor depind în principal de poziția, categoria de folosință și calitatea terenurilor vizate.

Echipa care acționează în domeniul agribusiness este una mixta, formată în principal din avocați care lucrează în domeniul imobiliar, dar în funcție de specificul fiecărui proiect, o serie de avocați din firma pot fi implicați pentru aspecte de drept bancar, comercial, fiscal, administrativ, dreptul mediului sau chiar pentru situații litigioase sau cu potențial litigios.

Echipa care gestionează proiectele din domeniul agricol este formată în principal din **Monia Dobrescu** – *Partener*, **Madalina Trifan** – *Managing Associate* și **Evelina Stoian** – *Associate*, iar în secundar, acolo unde intervin aspecte procedurale sau potențial litigioase, se alătură grupului de lucru colegii de la departamentul de litigii: **Andra Mihalache** – *Partener*, **Andrei Bran** – *Managing Associate*, **Roxana Mihailescu** – *Senior Associate* și **Claudiu Oloeriu** – *Associate*. Firma *Mușat & Asociații* adaptează componența echipei pentru fiecare proiect în parte, pentru a răspunde eficient nevoilor clientului.